

Rapport

Monitor beheerskosten AWBZ 2010

Op 21 november 2011 uitgebracht aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Publicatienummer 305

Uitgave College voor zorgverzekeringen
Postbus 320
1110 AH Diemen
Fax (020) 797 85 00
E-mail info@cvz.nl
Internet www.cvz.nl

Volgnummer 2011061987
Afdeling VERZ-VZ
Auteur drs. A. Dinkelman
Doorkiesnummer Tel. (020) 797 85 03

Bestellingen Extra exemplaren kunt u bestellen via onze website (www.cvz.nl) of telefonisch bij de servicedesk onder nummer (020) 797 88 88.

Inhoud:

pag.

	<i>Samenvatting en aanbevelingen</i>
1	1. Inleiding
4	2. Besteedbare middelen 2010
4	2.a. <i>Vaststelling macrobedrag beheerskosten 2010</i>
5	2.b. <i>Verdeling van het macrobedrag beheerskosten AWBZ</i>
7	3. Werkelijke beheerskosten 2010
7	3.a. <i>Opgaven verbindingkantoren</i>
7	3.b. <i>Vergelijking en analyse werkelijke beheerskosten</i>
11	4. Budgetresultaten 2006 - 2010
11	4.a. <i>Budget beheerskosten versus werkelijke beheerskosten</i>
15	5. Reserves uitvoering AWBZ
18	6. PGB
23	7. Conclusies en aanbevelingen
25	Bijlage

Samenvatting en aanbevelingen

<i>Verzoek</i>	Op verzoek van de minister van VWS rapporteert het CVZ vanaf het jaar 2000 jaarlijks over de ontwikkeling in het beheerskostenbudget AWBZ en de kosten van de verbindingkantoren.
<i>Bronnen</i>	Voor deze monitor heeft het CVZ zich gebaseerd op de informatie uit de financiële verantwoordingen en de kwartaalstaten van de verbindingkantoren.
<i>Ontwikkelingen in 2010</i>	In verband met de stijgende vraag naar PGB's heeft het ministerie van VWS per 1 juli 2010 een algemene PGB-stop afgekondigd tot 1 januari 2011 voor cliënten die voor het eerst een PGB aanvragen. Hierdoor is het aantal PGB's teruggelopen van ruim 125.000 op 30 juni 2010 tot ruim 120.000 op 31 december 2010.
<i>Afname budget</i>	Het beheerskostenbudget is in 2010 met 1,597 miljoen euro licht gedaald naar 159,117 miljoen euro (1 procent ten opzichte van 2009). Dit is veroorzaakt doordat de toename in het structurele budget (4,342 miljoen euro) kleiner is geweest dan de daling in het incidentele budget (-5,939 miljoen euro).
<i>Stijging beheerskosten</i>	De stijging van de beheerskosten die in 2009 is ingezet, heeft zich in 2010 voortgezet (+8,623 miljoen euro). Dit is mede veroorzaakt door de modernisering van de administratieve organisatie en de invoering van de zorgzwaartepakketten (gestart in 2009) waar overigens ook extra budget voor beschikbaar is gesteld. Daarnaast groeide het aantal PGB dossiers tot 1 juli 2010 met gemiddeld 1.300 PGB's per maand.
<i>Budgetresultaat neemt af</i>	Sinds 2007 is het macro budgetresultaat steeds sterker toegenomen. In 2010 is echter een kentering zichtbaar. Terwijl het budget marginaal is gedaald, zijn de kosten fors blijven stijgen. Het macro budgetresultaat is desondanks met bijna 10 procent nog steeds zeer goed.

<i>Reservepositie</i>	De hoge beheerskostenbudgetten van de afgelopen jaren, en zeker die van 2009, hebben geleid tot een sterk verbeterde reservepositie van de verbindingkantoren (+4,066 miljoen euro), waarbij ook nog opvalt dat de grote kantoren gemiddeld een beter resultaat behalen dan de kleine kantoren .
<i>Afroming reserves</i>	Volgens de voorlopige berekeningen overschrijden in 2010 vier verbindingkantoren hun maximaal toegestane reservepositie. In 2009 was er maar één overschrijding en in 2008 waren er drie.
<i>Onderlinge verschillen</i>	Evenals in voorgaande jaren leidt onderlinge vergelijking tot een dusdanig divers beeld dat het eigenlijk niet mogelijk is om op basis van de nu beschikbare gegevens conclusies te trekken op verbindingskantoorniveau. De methodes van toewijzing en toerekening van kosten aan de verschillende categorieën verschillen fors per verbindingskantoor. Daarnaast treden forse verschillen op tussen opvolgende jaaropgaven van verbindingkantoren. Deze verschillen zijn mogelijk omdat de NZa alleen de totale beheerskosten beoordeelt en niet de onderverdeling.

Aanbevelingen

<i>Budget 2011</i>	Als de beheerskosten in 2011 zich ontwikkelen als in 2010 zal het in januari 2011 toegekende budget, inclusief de structurele korting van acht miljoen euro, net niet voldoende zijn voor de verbindingkantoren om op macroniveau een positief budgetresultaat te behalen. De macro reservepositie van de verbindingkantoren is echter goed genoeg om een beperkt negatief budgetresultaat op te vangen.
<i>Budget 2012</i>	Als de staatssecretaris in 2012 geen extra werkzaamheden van de verbindingkantoren verlangt, kan het budget, mede gezien de macro reservepositie op het niveau van 2011 gehandhaafd blijven.

1. Inleiding

Beheerskosten

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) stelt ieder jaar via een Aanwijzing het budget beheerskosten vast voor de uitvoering van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Dit budget strekt tot dekking van de beheerskosten die de zorgverzekeraars, de verbindingkantoren en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) tezamen maken.

Het College voor zorgverzekeringen (CVZ) volgt in de jaarlijkse monitor alleen de ontwikkelingen van het budget en de kosten van de verbindingkantoren.

Begrippen

Zorgverzekeraars die als verbindingkantoor zijn aangewezen voor één of meerdere zorgkantoorregio's, ontvangen een budget voor de kosten van de uitvoering van de AWBZ. De verbindingkantoren voeren in de praktijk de AWBZ-werkzaamheden uit.

Verbindingkantoren worden door de staatssecretaris van VWS om de vier jaar aangewezen. Nederland is verdeeld in gezondheidsregio's, de zogeheten WZV regio's. Onder elke regio valt een aantal gemeenten. Enkele WZV regio's zijn gesplitst in een aantal subregio's. Per (sub)regio is één zorgkantoor aangewezen.

In 2010 waren er 32 zorgkantoren werkzaam in evenzoveel (sub)regio's.

Opdracht CVZ

In 2001 zijn de taken en de budgetten voor beheerskosten AWBZ van verbindingkantoren fors verruimd.

De budgetten 2001 voor beheerskosten AWBZ zijn op een niveau gebracht dat voldoende zou moeten zijn voor de taakuitvoering. De staatssecretaris van VWS heeft dat budgetniveau vastgesteld op basis van een onderzoek door het onderzoeksbureau EIM. Alle partijen die betrokken zijn geweest bij het op 31 maart 2001 gesloten 'Convenant over taken en beheerskosten zorgkantoren' (VWS, ZN en het CVZ) hebben dit budgetniveau als macrokostendekkend aanvaard. In het convenant, dat later twee keer is geactualiseerd, krijgt het CVZ de taak om de aanwending van de

beheerskostenbudgetten te volgen. Als vervolg op de afspraken in het convenant en op verzoek van VWS brengt het CVZ nu deze Monitor beheerskosten AWBZ 2010 uit. De monitor vormt voor VWS belangrijke input voor het opstellen van de Aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten AWBZ 2012.

Ontwikkelingen

De staatssecretaris van VWS heeft voor 2010 het budget ruim 1,5 miljoen euro lager vastgesteld dan in het voorgaande jaar. Dit komt doordat de toename in het structurele budget (4,342 miljoen euro) kleiner was dan de daling in het incidentele budget (-5,939 miljoen euro). Het budget beheerskosten voor 2010 bedroeg 159,117 miljoen euro. De stijging van het structurele budget is voor een groot deel veroorzaakt door een stijging van het aantal PGB's in 2010 (2,527 miljoen euro). De daling in het incidentele budget in 2010 is gelegen in het feit dat in 2009 meer eenmalige extra middelen aan het budget zijn toegevoegd dan in 2010. Het ging in 2009 onder andere om incidentele middelen voor verbetering van de publieksinformatie en een nieuwe release van AZR.

Reserve uitvoering AWBZ

Met ingang van 1 januari 2005 is het Besluit financiering uitvoeringsorganisatie bijzondere ziektekostenverzekering AWBZ van kracht geworden. Dat Besluit verplicht de verbindingkantoren om vanaf 1 januari 2005 een wettelijke reserve uitvoering AWBZ aan te houden.

Bij gelegenheid van de Nadere regeling besteedbare middelen beheerskosten AWBZ 2005 heeft de staatssecretaris van VWS de verbindingkantoren verplicht om in 2005 het verschil tussen enerzijds de som van de beheerskosten AWBZ over de jaren 2001 tot en met 2004 en anderzijds de som van de ex post budgetten voor beheerskosten over de jaren 2001 tot en met 2004 in de reserve uitvoering AWBZ op te nemen.

Onderzoek NZa

Het toenmalige College toezicht zorgverzekeringen (CTZ) is in 2005 gestart met een speerpuntenonderzoek naar de beheerskosten AWBZ over de periode 2001 tot en met 2004 en de stand van de reserve uitvoering AWBZ per 1 januari

2005. Dit onderzoek is uitgebreid met het jaar 2005 om de stand van de reserve per 31 december 2005 in beeld te brengen. Per 1 oktober 2006 is het CTZ opgegaan in de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). De NZa heeft in juni 2007 het rapport "Onderzoek reserves uitvoering AWBZ bij verbindingkantoren" uitgebracht. Op basis van dit rapport heeft het CVZ de reservestanden voor 2005 kunnen vaststellen.

*Vaststelling
reserveposities*

In 2009 heeft het CVZ bij drie verbindingkantoren vastgesteld dat de reservepositie per ultimo 2006 meer dan 20 procent van het beheerskostenbudget over 2006 bedroeg. Het CVZ heeft vervolgens de betrokken verbindingkantoren opgedragen deze overschotten terug te storten in het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten (AFBZ). Begin juni 2011 is de vaststelling van de reserveposities voor 2007 uitgevoerd. In het najaar van 2011 volgen de vaststellingen voor 2008 en 2009.

2. Besteedbare middelen 2010

2.a. Vaststelling macrobedrag beheerskosten 2010

Vaststelling 2010

De staatssecretaris van VWS heeft in december 2009 de besteedbare middelen beheerskosten AWBZ voor het jaar 2010 vastgesteld op 207,824 miljoen euro. Dit bedrag is bestemd voor de dekking van de uitgaven voor de uitvoering van de AWBZ van de verbindingkantoren, de zorgverzekeraars en het CAK.

In het najaar van 2010 heeft de staatssecretaris een 'Nadere aanwijzing van de besteedbare middelen ter dekking van de beheerskosten AWBZ 2010' vastgesteld, waarbij de besteedbare middelen beheerskosten AWBZ voor het jaar 2010 nader zijn vastgesteld op 211,195 miljoen euro. Het grootste deel daarvan, 159,117 miljoen euro, is bestemd voor de verbindingkantoren.

Budget 2010

Het uitgangspunt bij de vaststelling van de beschikbare middelen voor enig jaar is het macrobedrag van het voorgaande jaar. Dit bedrag wordt eerst geschoond voor incidentele posten en daarna verhoogd voor loon- en prijsbijstelling.

Daarna wordt het macrobedrag verhoogd of verlaagd met bedragen voor taakuitbreidingen of taakreducties.

In 2010 is het macrobudget voor de verbindingkantoren van 159,117 miljoen euro als volgt opgebouwd:

Samenstelling budget 2010

- basisbedrag 2010	149,975
- loon- en prijsbijstelling (1,125 + 0,570)	1,695
- Incidentele toevoeging voor Modernisering administratieve organisatie (voorwaardelijk)	2,400
- Incidentele toevoeging voor de invoering van de zorgzwaartepakketten (ZZP's)	2,400
- Structurele verhoging van het PGB budget als gevolg van een sterkere groei dan was verwacht	2,527
- Structurele toevoeging doventolken	0,120
- Totaal budget besteedbare middelen	159,117

*Structureel en
incidenteel*

Het structureel deel van het beheerskostenbudget 2010 bedraagt zodoende 154,317 miljoen euro en het incidenteel deel 4,800 miljoen euro.

**2.b. Verdeling van het macrobedrag beheerskosten
AWBZ**

*Verdeling van de
middelen*

Het CVZ stelt beleidsregels vast voor de verdeling van de beschikbare middelen. Deze beleidsregels zijn de basis voor de vaststelling van de budgetten per verbindingkantoor.

De budgetten worden berekend op basis van een vast bedrag per verbindingkantoor, een vast bedrag per zorgkantoor en een vast bedrag per houder van een persoonsgebonden budget (PGB). Daarnaast is er een bedrag per inwoner, waarbij inwoners van 65 jaar en ouder dubbel meetellen. Voor de uitvoering van de doventolkregeling ontvangt Menzis een apart bedrag.

Berekening per regio

Om de verbindingkantoren meer inzicht te bieden in het budget per zorgkantorregio, vindt de berekening plaats op het niveau van de regio. Door deze bedragen te sommeren komt de berekening op het niveau van het verbindingkantoor.

Nadere vaststelling

Ter dekking van de uitgaven van de verbindingkantoren voor de uitvoering van de AWBZ heeft het CVZ in januari 2010 de voorlopige budgetten vastgesteld. Op deze voorlopige budgetten verstrekt het CVZ van februari 2010 tot en met januari 2011 een maandelijks voorschot .
In april heeft het CVZ de budgetten nader vastgesteld op basis van de Nadere aanwijzing van de staatssecretaris. Vervolgens verrekenet het CVZ het verschil tussen de nader vastgestelde budgetten en de verstrekte voorschotten met de verbindingkantoren. Afhankelijk van de uitkomst van het verschil vergoedt dan wel berekent het CVZ hierover rente. De budgetten kunnen nog niet definitief worden vastgesteld omdat er één deelbudget (Modernisering administratieve

organisatie) voorwaardelijk is toegekend.

*Definitieve
vaststelling*

Het CVZ dient voor de definitieve vaststelling de uitvoeringsverslagen van de verbindingkantoren te beoordelen. Deze uitvoeringsverslagen moeten uiterlijk 1 juli 2011 bij de NZa worden aangeleverd, zodat de definitieve vaststelling door het CVZ naar alle waarschijnlijkheid begin 2012 zal kunnen plaatsvinden.

*Ontwikkeling van
het budget voor de
beheerskosten*

In tabel 1 is duidelijk zichtbaar dat het beheerskostenbudget in de periode 2006 tot en met 2009 jaarlijks is gegroeid, waarbij vooral de groei in 2009 erg groot is geweest. De daling van het budget in 2010 is voornamelijk veroorzaakt door een daling van het incidentele budget. Het budget voor 2011 is door de staatssecretaris voorlopig vastgesteld op 154,719 miljoen euro. Ten opzichte van 2010 betekent dit een daling van 4,398 miljoen euro. Deze daling is voornamelijk toe te schrijven aan een neerwaartse structurele bijstelling van 8,0 miljoen euro.

Deze bijstelling is, zoals door de staatssecretaris is aangegeven, gebaseerd op de sinds 2007 geconstateerde positieve macro budgetresultaten.

Tabel 1 Ontwikkeling beheerskostenbudget 2006-2010 (1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
Beheerskosten	136,112	137,349	139,701	160,714	159,117
Structureel	124,508	120,961	124,666	149,975	154,317
Incidenteel	11,604	16,388	15,035	10,739	4,800

3. Werkelijke beheerskosten 2010

3.a. Opgaven verbindingkantoren

Kostenopgaven

In 2011 hebben de verbindingkantoren hun beheerskosten over 2010 verantwoord in de financiële verantwoordingen 2010. Volgens deze opgaven bedragen de beheerskosten in 2010 in totaal 143,461 miljoen euro.

3.b. Vergelijking en analyse werkelijke beheerskosten

Ontwikkeling beheerskosten

Over de afgelopen vijf jaren hebben de beheerskosten van de verbindingkantoren, na controle en eventuele correcties door de Nederlandse Zorgautoriteit, zich als volgt ontwikkeld (Tabel 2):

Tabel 2 Ontwikkeling beheerskosten 2006-2010 (op basis van de financiële verantwoordingen) (1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
Beheerskosten	134,805	125,432	124,416	134,838	143,461

bron: College voor zorgverzekeringen

Stijging beheerskosten zet door

De stijging van de beheerskosten die in 2009 is ingezet, heeft zich in 2010 voortgezet. Dit is veroorzaakt door de extra werkzaamheden in het kader van de modernisering van de administratieve organisatie en de invoering van de zorgzwaartepakketten (gestart in 2009). Daarnaast groeide het aantal PGB dossiers tot 1 juli 2010 met gemiddeld 1300 PGB's per maand.

Uitsplitsing beheerskosten

In de jaarstaten van de zorgkantoren worden de beheerskosten uitgesplitst in kosten voor extern personeel, intern personeel en overige beheerskosten, zie tabel 3. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de totalen uit tabel 2 en 3 niet aansluiten. De gegevens uit tabel 2 zijn afkomstig uit de financiële verantwoordingen en de gegevens uit tabel 3 zijn afkomstig uit de kwartaalstaten. Al enige jaren liggen de totalen uit de financiële verantwoordingen een paar procent lager dan die uit de kwartaalstaten. Tot op heden is hiervoor

geen plausibele verklaring gevonden.

Tabel 3 Vergelijking beheerskosten 2010 (op basis van de kwartaalstaten) (1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
Kosten Extern personeel	14,098	13,275	18,036	14,558	22,011
Kosten intern personeel	77,709	66,542	63,058	74,462	79,462
Overige beheerskosten	48,380	48,746	45,491	50,395	44,219
Totaal	140,187	128,563	126,585	139,415	145,692

bron: College voor zorgverzekeringen

Toegenomen kosten De grootste verschuiving ten opzichte van 2009 ligt bij de kosten extern personeel. Deze kosten (15 procent van de totale beheerskosten) stijgen met 51 procent en de kosten intern personeel (54 procent van de totale beheerskosten) stijgen met ruim 6 procent. De overige beheerskosten (30 procent van de totale beheerskosten) daarentegen dalen met 12 procent. De totale kosten komen hiermee 4,5 procent hoger uit dan in 2009.

Toerekening beheerskosten naar hoofdtaken Een meer gedetailleerde verdeling van de beheerskosten is terug te vinden in de opgave van de verbindingkantoren in de Financiële verantwoording. In tabel 4 is deze onderverdeling weergegeven over de jaren 2006 tot en met 2010.

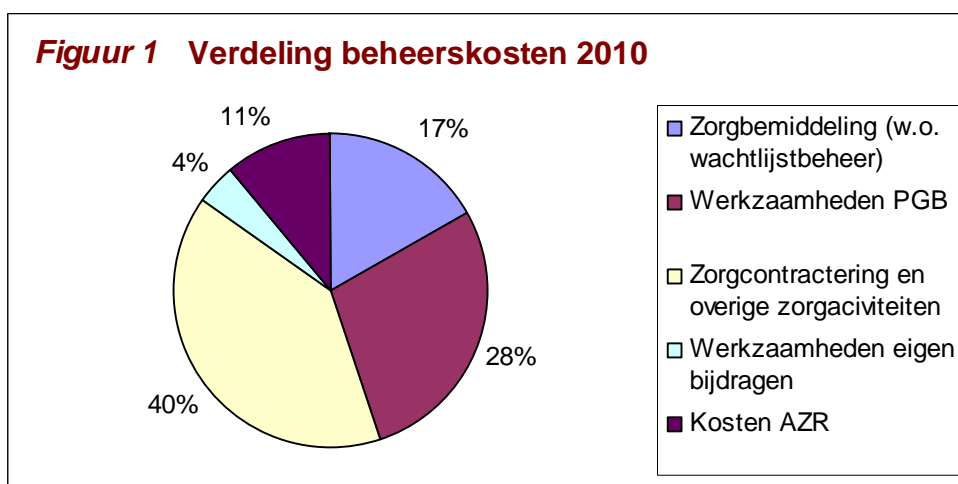
Tabel 4 Vergelijking beheerskosten 2010 (1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
Zorgbemiddeling (w.o. wachtlijstbeheer)	22,587	23,076	22,477	20,152	24,272
PGB	21,988	22,901	29,318	37,812	39,926
Zorgcontractering en overige zorgactiviteiten	53,169	46,670	51,683	51,681	57,332
Werkzaamheden eigen bijdrage	24,711	22,159	8,341	6,479	5,807
Kosten AZR	12,350	10,626	12,597	18,714	16,124
Totaal	134,805	125,432	124,416	134,838	143,461

bron: College voor zorgverzekeringen

**Kostenverdeling
2010**

In figuur 1 wordt de kostenverdeling van 2010 in beeld gebracht, waarbij duidelijk opvalt dat het onderdeel zorgcontractering en overige zorgactiviteiten nog steeds het grootste deel van de beheerskosten vertegenwoordigt.

Opvallende mutaties De beheerskosten die aan de werkzaamheden PGB worden toegerekend, stijgen al jaren fors als gevolg van de stijging van de aantallen verstrekte PGB's. In 2007 is deze stijging minimaal omdat in dat jaar de huishoudelijke verzorging is overgeheveld naar de WMO. De sterke afname van de groei in 2010 wordt veroorzaakt doordat met ingang van 1 juli 2010 een algemene PGB stop werd afgekondigd door VWS. De forse daling bij Kosten AZR is veroorzaakt door het feit dat de release 3.0 enkele malen is uitgesteld, waardoor er minder werkzaamheden nodig waren.

Overige mutaties De kosten inzake de werkzaamheden eigen bijdrage betreffen voor een deel de eigen bijdrage dossiers die de verbindingkantoren in 2007 niet hebben kunnen overdragen aan het CAK. Deze kosten zullen blijven dalen en op termijn niet meer voorkomen.

Kostentoe wijziging Evenals in voorgaande jaren leidt onderlinge vergelijking tot een dusdanig divers beeld dat het eigenlijk niet mogelijk is om

op basis van de nu beschikbare gegevens conclusies te trekken op het niveau van de verbindingkantoren. Dit wordt veroorzaakt doordat de door de verbindingkantoren gehanteerde methoden van toerekening en toewijzing aan de diverse kostencategorieën fors verschillen. Ook wanneer opvolgende jaargaven van dezelfde verbindingkantoren met elkaar worden vergeleken, treden in sommige gevallen grote mutaties op. Deze verschillen zijn mogelijk omdat de NZa alleen de totale beheerskosten beoordeelt en niet de onderverdeling.

*Voorwaardelijke
deelbudgetten 2010*

De staatssecretaris heeft voor 2010 aan het deelbudget Modernisering administratieve organisatie de voorwaarde verbonden dat de verbindingkantoren in hun uitvoeringsverslag over 2010 dienen aan te geven hoe deze middelen zijn aangewend. Het CVZ heeft inmiddels vastgesteld dat alle verbindingkantoren zich voldoende hebben verantwoord. Het CVZ zal dus niet overgaan tot terugvordering.

4. Budgetresultaten 2006 – 2010

4.a. Budget beheerskosten versus werkelijke beheerskosten

Aansluiting budget beheerskosten op daadwerkelijke beheerskosten

Een belangrijk thema in deze monitor is de vraag of het macrobedrag voor beheerskosten AWBZ aansluit bij de werkelijke kosten van de gezamenlijke verbindingkantoren. In tabel 5 worden de budgetten, zoals die zijn uitgekeerd aan de verbindingkantoren (exclusief afkoop negatieve reserves), vergeleken met de beheerskosten.

Tabel 5 Beheerskosten versus budget 2006 – 2010 (1 = 1 mln. euro)

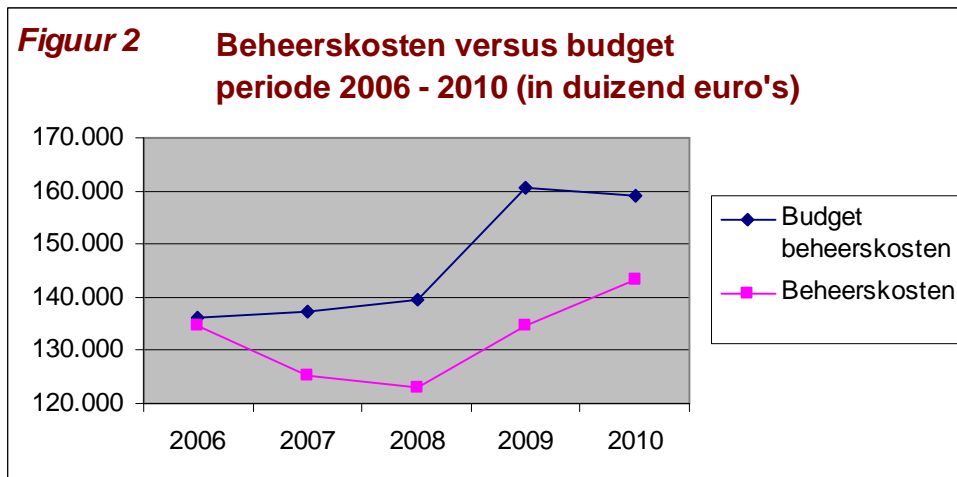
Omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
Budget beheerskosten	136,112	137,349	139,701	160,714	159,117
Totaal beheerskosten	134,805	125,432	124,416	134,838	143,461
Budgetresultaat	1,307	11,917	15,285	25,876	15,656

bron: College voor zorgverzekeringen

Budget versus kosten

Sinds 2007 is het macro budgetresultaat steeds sterker toegenomen. In 2010 is echter een kentering zichtbaar. Terwijl het budget marginaal is gedaald, zijn de kosten fors blijven stijgen. Het macro budgetresultaat is desondanks met bijna 10 procent nog steeds zeer goed.

De budgetoverschotten zijn vervolgens benut om de negatieve reserves weg te werken en een gezonde reservepositie op te bouwen. Bij meerdere verbindingkantoren is inmiddels sprake van een overschrijding van de maximale reservepositie, waardoor overreserves worden afgeroomd en terugvloeiën naar het AFBZ. Hierop wordt in hoofdstuk 5 nader ingegaan.

Budget beheerskosten in 2010 blijkt ruim voldoende

In de vorige monitor was opnieuw geconstateerd dat het macrobudget ruim voldoende was om de beheerstaken naar behoren uit te voeren. Uit de bovenstaande gegevens wordt duidelijk dat hier in 2010 niets aan is veranderd. Het budgetresultaat in 2010 is weliswaar behoorlijk teruggelopen, maar is nog steeds zeer goed, ook als het wordt berekend als percentage van het budget. Geconcludeerd mag worden dat ook voor 2010 het macrobudget ruimschoots toereikend is geweest.

Verschillen tussen de verbindingkantoren

Van de elf verbindingkantoren zijn er in 2010 twee met een negatief budgetresultaat (-5% en -7% van het budget). Beide verbindingkantoren hebben een budget dat kleiner is dan acht miljoen euro. Bij de overige negen verbindingkantoren lopen de budgetresultaten van 2% tot 17% van het budget.

Budgetresultaat als percentage van het budget

In tabel 6 zijn de verbindingkantoren naar de hoogte van de budgetten opgedeeld in drie categorieën waarbij het budgetresultaat is uitgedrukt in een percentage van het beheerskostenbudget. Uit de tabel is af te lezen dat de kleinere verbindingkantoren procentueel een lager resultaat boeken dan de overige verbindingkantoren. Vanzelfsprekend liggen de percentages lager dan in 2009, maar de verbindingkantoren met een budget kleiner dan acht miljoen

euro zakken met meer dan tien procentpunt, tegen 4 en 5 procentpunt bij de verbindingkantoren met een budget groter dan acht miljoen euro.

Tabel 6 Resultaat 2010 uitgedrukt in % van budget 2010 (1 = 1 mln. euro)

Indeling naar budgetbedrag	Aantal verbindingkantoren	Beheerskosten 2010	Budget beheerskosten 2010	Budget - /- kosten (saldo)	Saldo in % van budget
< 8 miljoen	6	34,750	36,194	1,444	4,0%
> 8 en < 21 miljoen	2	35,234	40,291	5,057	12,6%
> 21 miljoen	3	73,477	82,632	9,155	11,1%
Totaal	11	143,461	159,117	15,656	9,8%

bron: College voor zorgverzekeringen

Verdeelmodel

De budgetresultaten geven aanleiding om het verdeelmodel nog eens kritisch te bekijken. Het blijkt voor de kleinere kantoren een stuk lastiger om een goed resultaat te bereiken. Om hieraan tegemoet te komen zijn, op verzoek van de staatssecretaris, in het verdeelmodel van 2011 de vaste bedragen voor de kleine verbindingkantoren (niet behorende tot een concern) al eenmalig verdubbeld. Het CVZ is gevraagd te bezien of ook voor 2012 een aanpassing gewenst is.

Ontwikkelingen 2011

Als gevolg van de budgetresultaten van de afgelopen jaren heeft de staatssecretaris, via de Aanwijzing 2011, mede op advies van het CVZ, in 2011 het budget met 8,0 miljoen euro neerwaarts bijgesteld. De tweede kwartaalstaat 2011 laat zien dat de beheerskosten tot en met juni uitkomen op 76,310. Over 2010 bedroegen de beheerskosten volgens de tweede kwartaalstaat 67,272 miljoen euro, een stijging van ruim 13 procent. Als deze kosten zich ontwikkelen als in 2010, dan zouden de beheerskosten over 2011 uitkomen op 156,8 miljoen euro.

Budgetresultaat 2011

De staatssecretaris van VWS heeft in de Aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten AWBZ 2011 een macrobudget van 154,719 miljoen euro beschikbaar gesteld aan de verbindingkantoren. Wanneer de staatssecretaris in de

Nadere aanwijzing geen extra middelen meer toekent, zou dit leiden tot een beperkt negatief budgetresultaat van 2 miljoen euro.

5. Reserves uitvoering AWBZ

Reserve uitvoering AWBZ

Met ingang van 1 januari 2005 is het Besluit financiering uitvoeringsorganisatie bijzondere ziektekostenverzekering AWBZ van kracht geworden. Dat Besluit verplicht de verbindingkantoren om vanaf 1 januari 2005 een wettelijke reserve uitvoering AWBZ aan te houden. Bij gelegenheid van de Nadere regeling besteedbare middelen beheerskosten AWBZ 2005 heeft de staatssecretaris van VWS de verbindingkantoren verplicht om in 2005 het verschil tussen enerzijds de som van de beheerskosten AWBZ over de jaren 2001 tot en met 2004 en anderzijds de som van de ex post budgetten voor beheerskosten over de jaren 2001 tot en met 2004 in de reserve uitvoering AWBZ op te nemen.

onderzoek NZa

De NZa heeft in juni 2007 het rapport "Onderzoek reserves uitvoering AWBZ bij verbindingkantoren" uitgebracht. Op basis van dit rapport heeft het CVZ de reservestanden voor 2005 kunnen vaststellen en vervolgens ook die van de daaropvolgende jaren.

Bezwaren naar aanleiding van Afroming 2006

In 2009 heeft het CVZ in de drie gevallen waar de reservepositie per 31-12-2006 meer dan 20 procent van het beheerskostenbudget over 2006 bedroeg, de betrokken verbindingkantoren opgedragen deze overschotten terug te storten in het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten (AFBZ). In december 2010 heeft Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State het CVZ in het gelijk gesteld, zodat de vaststelling van de reservestand per ultimo 2006 inmiddels bij alle verbindingkantoren in mei 2011 definitief is vastgesteld.

Vaststelling overschrijding reserve uitvoering AWBZ 2006

Voor de vaststelling van 2006 hanteerde het CVZ de volgende methode:
Beginstand reserve 2006 + definitief beheerskostenbudget 2006 - beheerskosten 2006 = Eindstand reserve 2006.

Nieuwe methode vaststelling overschrijding

Naar aanleiding van de vaststelling van de overschrijding van de reserve uitvoering AWBZ 2006 heeft het CVZ de vaststelling voor 2007 en verder nogmaals beoordeeld.

*reserve uitvoering
AWBZ vanaf 2007*

In overleg met de NZa, VWS en ZN is vervolgens besloten om bij de komende vaststellingen uit te gaan van de reservestand per 31 december van het betreffende jaar zoals die is gepresenteerd in de financiële verantwoordingen. Op deze manier sluit de vaststelling exact aan op de gegevens van de verbindingkantoren. Als gevolg van deze nieuwe methode sluiten de tabellen in deze monitor logischerwijs niet meer aan op de monitor van 2009.

Tijdpad

Op 3 juni 2011 heeft het CVZ de vaststelling van de overschrijding reserve uitvoering AWBZ over 2007 verstuurd. In het najaar van 2011 volgen naar verwachting de vaststellingen voor 2008 tot en met 2010.

*Ontwikkeling
reservestanden*

De stand van de macro reserve uitvoering AWBZ vertoont een sterk stijgende lijn, zie tabel 7. Nadat de macroreservestand in 2007 nog zeer negatief was, is deze daarna sterk verbeterd en binnen twee jaar zeer positief geworden.

*Tabel 7 Reservestanden in de periode 2007 - 2010, (1 = 1 mln. euro)
waarbij de standen vanaf 2008 voorlopig zijn*

	2007	2008	2009	2010
Macro reservestand	-18.459	7,369	24,924	28,990
Afroming overreserve	8.710	11,245	2,325	5,322
Gecorrigeerde macro reservestand	-27,259	-3,876	22,599	23,668

bron: College voor zorgverzekeringen

*Negatieve
reservestanden op
verbindingskantoor
niveau*

Het aantal verbindingkantoren met een negatieve reserve is in drie jaar tijd fors teruggelopen. In 2007 waren er nog acht verbindingkantoren met een negatieve reserve, in 2008 nog zes en in 2009 en 2010 was er nog maar één. Bij dit verbindingskantoor bedroeg de negatieve reservestand in 2010 tien procent van het beheerskostenbudget.

*Overschrijding van
de reservestanden*

Volgens de voorlopige berekeningen overschrijden in 2008 drie verbindingkantoren hun maximaal toegestane reservepositie en in 2009 één. Volgens de huidige berekeningen zal over 2010 bij vier

verbindingskantoren worden afgeroomd.

De reservestanden ingedeeld naar hoogte van het budget

Om nog meer inzicht te verschaffen in de verdeling van de reservestanden van tabel 7, zijn de verbindingskantoren in tabel 8 ingedeeld naar de hoogte van de budgetten beheerskosten.

Tabel 8 Voorlopige reservestanden 2010

(1 = 1 mln. euro)

Budget beheerskosten 2010 verbindingskantoren	Voorlopige reservestand dec. 2010 voor afroming	Voorlopige reservestand na afroming 2010	Reservestand dec. 2010 in % budget 2010
< 8 miljoen	4,705	3,363	9,4%
> 8 en < 21 miljoen	9,296	7,811	8,6%
> 21 miljoen	14,989	12,494	15,4%
Totaal	28,990	23,668	15,2%

bron: College voor zorgverzekeringen

Tendens

De hoge beheerskostenbudgetten van de afgelopen jaren, en zeker die van 2009, hebben geleid tot een sterk verbeterde reservepositie van de verbindingskantoren, waarbij opvalt dat de kantoren met de hoogste budgetten gemiddeld een beter resultaat behalen dan de kantoren met lagere budgetten.

Mogelijke gevolgen voor het budget van 2011 en 2012

Met dergelijke hoge macroreservestanden ligt het voor de hand om, bij gelijkblijvende omstandigheden, voor 2011 en 2012 het macrobudget niet te laten stijgen.

6. PGB

Werkzaamheden rond het PGB

Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) geeft indicaties af aan cliënten die vervolgens bij het zorgkantoor kunnen aangeven of zij Zorg In Natura (ZIN) of een PersoonsGebonden Budget (PGB) willen ontvangen. In het geval van een PGB berekenen de zorgkantoren de hoogte van het toe te kennen budget, verminderen dat met de eigen bijdrage en keren vervolgens het netto budget in één of meer termijnen uit. Daarnaast dragen de zorgkantoren ondermeer zorg voor de controle op de verantwoording door de budgethouder.

Coördinatie CVZ

Het CVZ coördineert de uitvoering van de PGB-regeling. De zorgkantoren kennen de persoonsgebonden budgetten toe op basis van de ministeriële regeling subsidies AWBZ. De persoonsgebonden budgetten worden betaald uit het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten (AFBZ).

Ontwikkeling PGB-budgetten 2006 - 2010

In tabel 9 is duidelijk te zien hoe de PGB aantallen (stand 30 juni) gestaag groeien. De daling in 2007 werd veroorzaakt door de overheveling van de functie huishoudelijke verzorging naar de WMO. Er is dus al een aantal jaren sprake van een forse groei. Deze groei zwakt wel af. In 2008 bedroeg de groei 31 procent, in 2009 13 procent en in 2010 12 procent.

Op peildatum 30 juni 2010 bedroeg het aantal PGB's 125.519. De toename is hiermee een fractie lager dan in 2009.

Tabel 9 PGB aantallen per 30 juni 2010

Omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal PGB's	86.618	75.204	98.801	111.813	125.519

bron: College voor zorgverzekeringen

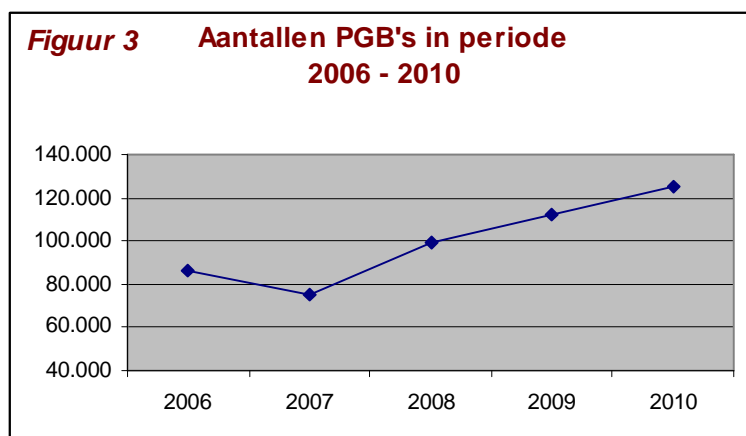
PGB stop

In verband met de stijgende vraag naar PGB's heeft het ministerie van VWS per 1 juli 2010 een algemene PGB-stop afgekondigd tot 1 januari 2011 voor cliënten die voor het

eerst een PGB aanvragen. Alleen voor een paar kleine categorieën is een uitzondering gemaakt. Hierdoor is het aantal PGB's op 31 december 2010 teruggelopen tot ruim 120.000.

PGB aantallen in een grafiek

In onderstaande grafiek wordt de gestage, zij het wat afgezwakte groei van de PGB aantallen nogmaals weergegeven (standen per 30 juni). Op 31 december 2010 stond de teller als gevolg van de PGB stop op ruim 120 duizend, wat een duidelijke daling aangeeft. Nadat de stop in 2011 is opgeheven, is het aantal PGB's echter weer snel toegenomen tot meer dan 132.000 in mei 2011.

PGB's per verbindingkantoor

In tabel 10 wordt de verdeling van de PGB's over de verbindingkantoren weergegeven. Er is een opvallend grote spreiding als het aantal PGB's wordt afgezet tegen het aantal inwoners. Bij een gemiddeld aantal van 757 PGB's per honderdduizend inwoners springt De Friesland eruit met 1.004 PGB's per honderdduizend inwoners en Zorg en zekerheid met 483 PGB's per honderdduizend inwoners. Een verklaring voor deze spreiding is er voornamelijk nog niet. De grote spreiding van het aantal PGB's per verbindingkantoor vormt overigens een extra argument om het PGB als aparte parameter in het verdeelmodel te houden

en het PGB budget niet te verdelen op basis van inwonersaantallen.

Tabel 10 PGB's per verbindingkantoor in 2010

Verbindingskantoren	Aantal PGB's	Aantal inwoners	Aantal PGB's per 100.000 inwoners
Achmea zorgkantoor N.V.	20.902	2.641.360	791
Stichting Zorgkantoor Menzis	20.068	2.117.843	948
Univé Zorgkantoor B.V.	3.497	607.458	576
Agis Zorgverzekeringen N.V.	17.194	2.792.650	616
Zorgkantoor DSW B.V.	2.890	492.634	587
Salland Zorgkantoor B.V.	1.247	176.631	706
Trias Zorgkantoor B.V.	4.012	632.760	634
Zorgkantoor Friesland B.V.	6.491	646.305	1.004
OWM Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid U.A.	3.948	816.568	483
VGZ Zorgkantoor BV	16.823	2.072.361	812
CZ Zorgkantoor B.V.	28.447	3.578.419	795
Totaal	125.519	16.574.989	757

bron: College voor zorgverzekeringen

Grote verschillen in kosten per PGB

In tabel 11 staan de kosten per PGB over de jaren 2006 tot en met 2010 vermeld. De kosten zijn gegroepeerd op basis van de omvang van de beheerskostenbudgetten van 2010. Wat opvalt is dat de gemiddelde kosten in 2009 fors stegen (14%) maar in 2010 weer daalden met 6%.

Verder is opvallend dat niet de allergrootste verbindingkantoren, maar de middelgrote verbindingkantoren, afgaand op de verstrekte gegevens, de laagste gemiddelde kosten hebben en dat die minder dan de helft bedragen van de kleinere verbindingkantoren.

Grote onderlinge verschillen

De spreiding van de gemiddelde kosten per PGB per verbindingkantoor is zeer groot. Het laagste gemiddelde bedraagt 157,76 euro en het hoogste gemiddelde bedraagt 948,68 euro.

Zoals ook al in de monitoren van 2008 en 2009 was geconstateerd, blijkt ook in 2010 dat er grote onderlinge

verschillen bestaan, wat waarschijnlijk wordt veroorzaakt door verschillende toerekeningsmethoden.

Onderzoek ZN naar kosten PGB

Zoals in de monitor van 2009 al was aangegeven, heeft ZN een onderzoek laten uitvoeren om een integraal normbedrag per PGB te berekenen waarvoor de PGB werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Inmiddels is bekend geworden dat dit onderzoek niet heeft geleid tot bruikbare uitkomsten.

Tabel 11 Gemiddelde kosten per PGB in periode 2006-2010

Budget beheerskosten 2010 verbindingkantoren	Kosten 2006	Kosten 2007	Kosten 2008	Kosten 2009	Kosten 2010
< 8 miljoen	347,37	438,84	354,35	446,98	484,13
> 8 en < 21 miljoen	223,77	241,56	260,69	278,30	210,35
> 21 miljoen	240,65	300,34	298,64	344,86	322,71
Totaal	253,85	304,52	296,74	338,17	318,09

bron: College voor zorgverzekeringen

Kosten per PGB in 2010

In tabel 12 zijn de verbindingkantoren ingedeeld naar het aantal PGB dossiers dat zij op jaarbasis behandelen. Ook hier wordt de grote spreiding zichtbaar en valt op dat de gemiddelde kosten niet direct kunnen worden gerelateerd aan het aantal PGB dossiers wanneer de eerste twee groepen worden bekeken. Bij de grotere verbindingkantoren blijkt wel weer dat de kosten per PGB sterk dalen.

Tabel 12 Kosten per PGB in 2010

Verbindingkantoren met aantal PGB's	Aantal PGB's	Kosten 2010	Kosten per PGB
< 3.500	11.582	6.354.000	548,61
>3.500 en < 7.000	10.503	4.338.000	413,02
>15.000 en < 20.500	54.085	15.161.000	280,32
>20.500	49.349	14.073.000	285,17
Totaal	125.519	39.926.00	318,09

bron: College voor zorgverzekeringen

*Toekomstige
ontwikkelingen PGB*

Met ingang van 1 januari 2012 zullen alleen nog mensen met een verblijfsindicatie aanspraak kunnen maken op een persoonsgebonden budget, zodat de PGB-instroom grotendeels (90%) zal opdrogen, waardoor de werkzaamheden van de verbindingkantoren met betrekking tot de PGB's op termijn zullen afnemen. Daar staat wel weer tegenover dat de controlewerkzaamheden per PGB zullen worden opgevoerd. De verwachting is wel dat deze ontwikkelingen op termijn zullen leiden tot een daling van de beheerskosten. In 2010 bedroeg het aandeel van de PGB kosten op de totale beheerskosten bijna 28 procent.

7. Conclusies en aanbevelingen

Hoogte budget beheerskosten

Het budgetresultaat in 2010 is weliswaar behoorlijk teruggelopen, maar is nog steeds zeer goed, ook als het wordt berekend als percentage van het budget. Geconcludeerd mag worden dat ook voor 2010 het macrobudget ruimschoots toereikend is geweest.

Einde aan negatieve reserves

De hoge beheerskostenbudgetten van de afgelopen jaren, en zeker die van 2009, hebben geleid tot een sterk verbeterde reservepositie van de verbindingkantoren, waarbij ook nog opvalt dat de kantoren met de hoogste budgetten gemiddeld een beter resultaat behalen dan de kantoren met lagere budgetten. Met dergelijke hoge macroreservestanden ligt het voor de hand om, bij gelijkblijvende omstandigheden, voor 2011 en 2012 het beheerskostenbudget niet te laten stijgen.

Budget 2011

De tweede kwartaalstaat 2011 laat zien dat de beheerskosten tot en met juni uitkomen op 76,310. Over 2010 bedroegen de beheerskosten volgens de tweede kwartaalstaat 67,272 miljoen euro, een stijging van ruim 13 procent. Als deze kosten zich ontwikkelen als in 2010, dan zouden de beheerskosten over 2011 uitkomen op 156,8 miljoen euro. waardoor er een beperkt negatief budgetresultaat zou ontstaan. Hierbij is dan nog geen rekening gehouden met de Nadere aanwijzing van de staatssecretaris waarin mogelijk nog extra gelden worden toegekend.

Budget 2012

Als de staatssecretaris in 2012 geen extra werkzaamheden van de verbindingkantoren verlangt, zal het budget op het huidige niveau gehandhaafd kunnen worden. Bovendien hebben de meeste verbindingkantoren ook een aanzienlijke reserve opgebouwd en zouden ze een eventueel negatief budgetresultaat dus goed kunnen opvangen.

Verdeelmodel

De budgetresultaten geven aanleiding om het verdeelmodel nog eens kritisch te bekijken. Voor de kleinere verbindingkantoren blijkt het behalen van een goed resultaat

relatief lastig. Om hieraan tegemoet te komen zijn, op verzoek van de staatssecretaris, in het verdeelmodel van 2011 de vaste bedragen voor de kleine verbindingkantoren (niet behorende tot een concern) al eenmalig verdubbeld. Het CVZ is gevraagd te bezien of ook voor 2012 een aanpassing gewenst is.

Afkoop negatieve reserve

Aangezien er nog maar één verbindingskantoor is met een relatief kleine negatieve reserve, is een eventuele afkoopregeling niet langer noodzakelijk.

Toekomstige ontwikkelingen

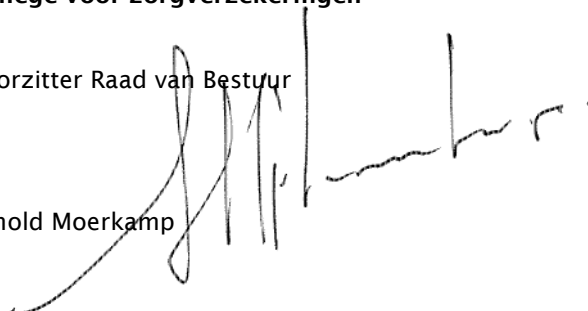
Zoals het er nu naar uitziet, zullen de zorgverzekeraars de werkzaamheden van de zorgkantoren met ingang van 2013 overnemen.

De financiële en personele afwikkeling van de zorgkantoorconstructie zal naar verwachting nog heel wat tijd en inspanning vergen van betrokken partijen.

College voor zorgverzekeringen

Voorzitter Raad van Bestuur

Arnold Moerkamp

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Arnold Moerkamp', written over the printed name.

Bijlage

Zorgkantoren en verbindingkantoren In tabel 13 wordt een opsomming gegeven van de zorgkantoorregio's en verbindingkantoren waartoe deze regio's behoorden in 2010.

Tabel 13 Zorgkantoren en Concessiehouders

Naam regio zorgkantoor	Nummer	Concessiehouder 2010
Groningen	5501	Stichting Zorgkantoor Menzis
Friesland	5502	Zorgkantoor Friesland B.V.
Drenthe	5503	Achmea zorgkantoor N.V.
Zwolle	5504	Achmea zorgkantoor N.V.
Twente	5505	Stichting Zorgkantoor Menzis
Stedendriehoek	5506	Agis Zorgverzekeringen N.V.
Arnhem	5507	Stichting Zorgkantoor Menzis
Nijmegen	5508	VGZ Zorgkantoor BV
Utrecht	5509	Agis Zorgverzekeringen N.V.
Flevoland	5510	Achmea zorgkantoor N.V.
't Gooi	5511	Agis Zorgverzekeringen N.V.
Noord-Holland Noord	5512	Univé Zorgkantoor B.V.
Kennemerland	5513	Achmea zorgkantoor N.V.
Zaanstreek/Waterland	5514	Achmea zorgkantoor N.V.
Amsterdam	5515	Agis Zorgverzekeringen N.V.
Amstelland en de Meerlanden	5516	OWM Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid U.A.
Zuid-Holland Noord	5517	OWM Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid U.A.
Haaglanden	5518	CZ Zorgkantoor B.V.
Delft Westland Oost	5519	Zorgkantoor DSW B.V.
Midden-Holland	5520	Trias Zorgkantoor B.V.
Rotterdam	5521	Achmea zorgkantoor N.V.
Nieuwe Waterweg Noord	5522	Zorgkantoor DSW B.V.
Zuid-Hollandse Eilanden	5523	CZ Zorgkantoor B.V.
De Waardenlanden	5524	Trias Zorgkantoor B.V.
Zeeland	5525	CZ Zorgkantoor B.V.
West-Brabant	5526	CZ Zorgkantoor B.V.
Midden-Brabant	5527	VGZ Zorgkantoor BV
Noord-Oost Brabant	5528	VGZ Zorgkantoor BV
Zuid-Oost Brabant	5529	CZ Zorgkantoor B.V.
Noord-Limburg	5530	VGZ Zorgkantoor BV
Zuid-Limburg	5531	CZ Zorgkantoor B.V.
Midden IJssel	5532	Salland Zorgkantoor B.V.

bron: College voor zorgverzekeringen